Lindeni

PETER GREGOR

MIMO TURISTICKEJ ZÓNY

NA POTULKÁCH PO AFGANISTANE, IRAKU, SOMÁLSKU A INÝCH „POPULÁRNYCH" DESTINÁCIÁCH

Mimo turistickej zóny

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Martin Škrtel
Mimo turistickej zóny – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

MIMO TURISTICKEJ ZÓNY

PETER GREGOR

MIMO TURISTICKEJ ZÓNY

(na potulkách po Afganistane, Iraku, Somálsku
a iných „populárnych“ destináciách)

Lindeni

Túto knihu venujem Martinovi Jurišovi.

„Obráť svoju tvár k slnku a všetky tiene padnú za teba.“

Richard Bach

Obsah

- Predslov 13
- Úvod 15

- KOSOVO: Národ, ktorý (sa) miluje 17
- PALESTÍNA – IZRAEL: Na návšteve v (ne)svätej zemi 24
- AFGANISTAN: Stretnutie s talibancom 34
- IRACKÝ KURDISTAN: Medzi horami a ľuďmi 46
- IRAK: V krajine bohov 74
- LIBANON: Na potulkách s Johnnym 98
- NÁHORNÝ KARABACH:
  Dávaj si bacha, keď pôjdeš do Karabacha 116
- SOMÁLSKO: Na vlastnej koži 129
- IRAK: Slováci konečne na vrchole 151

- Záver (Pravidlá pri cestovaní v konfliktných zónach) 163

PREDSLOV

Nemám rád cestopisy. Ani ich poriadne nečítam, lebo cestovaním žijem a nechcem nimi tráviť svoj voľný čas. Myslel som si, že cestopis už nezoberiem do rúk. Až kým ma nepoprosil kamarát Peťo, či by som mu nenapísal nejaký ten úvod do knižky, ktorú momentálne držíš v ruke niekde v kníhkupectve, v pohodlí domova alebo priamo na cestách.

Peťa poznám cez jeho cestovateľské prednášky. Vlastne ani tie nemám rád, ale na Peťových prednáškach je to inak. Dlho som nevedel, prečo ma tak láka počúvať jeho príbehy. Je to tým, že navštevuje všetky tie nebezpečné miesta, kam sa jednoducho nechodí? Alebo tým, že sa dobre počúva? Či ma fascinujú tie príbehy, ktoré nasal počas svojich ciest?

Jedno viem určite: mám rád, ako Peťo cestuje. V dnešnom období, keď je také ľahké vycestovať a prejsť všetky tie krajiny, aby som ohuroval svojich kamarátov, Peťo cestuje inak. Nejde tam, kde je lacná letenka. Nejde tam, kde je to in či, nedajbože, módny trend. On si pekne ide tam, kde cíti a vidí nejaký príbeh. Ako keby každá jeho cesta musela mať zmysel. Krajina či oblasť si ho musí zavolať. Žiadne bezhlavé odškrtávanie. Dokonca aj keď ho stretneš niekde na pive, nezačne machrovať, kde bol. A pritom by mohol. Mohol by si dať tie tituly, ktoré si dnes dávajú rôzni slovenskí cestovatelia ako prvý Slovák, ktorý... Mimochodom vedel si, že Peťo je jeden z mála ľudí na svete, ktorí navštívili Somálsko mimo hlavného mesta Mogadiša? Že sa dostal do Iraku a prešiel ho skrz-naskrz?

Možno si teraz pomyslíš, že je tento človek pekný hazardér. Ale opak je pravdou. Tak ako ho krajina zavolá svojím príbehom, tak si pekne všetko pripraví. Naštuduje si tému, zvyky, tradície, ktoré ho potom hlbšie dostanú do danej kultúry. A to je to, čo ma na jeho prednáškach baví, že je to také ucelené. Preto som dal šancu aj knihe a spravil som dobre, a urobíš tak aj ty, drahý čitateľ, keď sa začítaš do niektorej kapitoly. Táto kniha je ako jeho rozprávanie: bude ťa baviť stále viac a viac. Takže ak teraz váhaš, či si knižku máš kúpiť, lebo cestopis nie je tvoja šálka kávy, daj jej šancu tak ako ja. Príjemné a ničím nerušené čítanie.

Martin Navrátil, Travelistan

ÚVOD

URČENIE HRANÍC

Už od detstva som miloval film K2 o dobrodružstve dvoch priateľov a ich túžbe vystúpiť na jednu z najťažších hôr na svete. Okrem nádherných horských scenérií vo filme vynikajú charakterové postavy v podaní Michaela Biehna a Matta Cravena a ich odlišné pohľady na život. Pri zostupe z vrcholu si jeden z priateľov zlomí nohu a druhý sa ho rozhodne zachrániť. Ide o prakticky nemožný podnik v takých náročných horských podmienkach, kde jediná chybička môže znamenať koniec. Príbeh končí šťastne – ako mnoho hollywoodskych filmov – záchranou v poslednej chvíli. Ani táto skutočnosť však nič nemení na fakte, že z môjho pohľadu ide o najlepší horolezecký film všetkých čias a zároveň prvotnú inšpiráciu vydať sa na cesty.

Prečo začínam s tematikou hôr? Pretože to boli práve hory, ktoré ma priviedli k cestovaniu a spoznávaniu seba samého. V horách som začínal objavovať skutočný svet, kde sú veci také jednoduché. Nikdy som sa nedostal do takých extrémnych situácií ako spomínaní filmoví hrdinovia, až takú výdrž som nikdy nemal, no nikdy by som si nebol pomyslel, že extrém sa dá zažiť aj v nížinách, a to návštevou takzvaných konfliktných zón, akými sú: Somálsko, Afganistan, Irak, Palestína – Izrael, Náhorný Karabach, Kosovo alebo v relatívne nedávnej minu-

Pri výstupe na najvyšší vrchol Qurnat As Sawda.

losti aj Libanon. Na hory som však nikdy nezanevrel. Vždy mi pripomínajú, ako veľmi musím byť opatrný, a práve im vďačím za to, že som rozpoznal svoje vnútorné hranice a že som stále medzi vami – na tomto navonok komplikovanom, ale krásnom svete. No pekne poporiadku...

KOSOVO:
Národ, ktorý (sa) miluje

Počet obyvateľov: cca 2 milióny
Štátne zriadenie: parlamentná republika
Mýtus: Sú to priekupníci, zlodeji a podieľajú sa na obchode s ľudskými orgánmi a bielym mäsom.
Realita: Sú to príjemní, úctiví a slušní ľudia; zlé meno robia krajine väčšinou kriminálne živly v zahraničí.

Prvý raz som do Kosova cestoval v roku 2010, druhý v roku 2013. Práve táto krajina bola pre mňa vstupnou bránou do takzvaných konfliktných zón, hoci som si to vtedy ešte neuvedomoval. Zaujala ma akási nepredvídateľnosť situácií, nerozvinutá turistická infraštruktúra, kde si človek doslova všetko musí vybaviť sám, a radosť miestnych, že prichádza niekto s dobrým úmyslom a záujmom o to, ako ľudia žijú a čím žijú. Odvtedy sa vyhýbam miestam, kde sa to hemží zahraničnými turistami. Doposiaľ sa mi to celkom darí.

„Odkiaľže si?“ pýta sa ma urastený kosovský Albánec.

„Zo Slovenska,“ odpovedám.

Zdá sa, že táto odpoveď bude postačovať. Nachádzam sa v novovzniknutej republike Kosovo a keby som bol Srb, mohlo by to znamenať... aj smrť.